

Η Κατασκευή Μουσικών Οργάνων με απλά υλικά ως δραστηριότητα ευαισθητοποίησης μαθητών και ενηλίκων σε θέματα αποδοχής της αναπηρίας

Νικόλας Τσαφταρίδης (ΜΑ, PhD) Ε.Ε.Π. Μουσικής Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία
Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

**«Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου
Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» -Οριζόντια Πράξη με**

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Επενδύουμε στον άνθρωπο
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Η συμβολή της τέχνης στην άμβλυση των στερεοτύπων

- Η τέχνη ειδικά, διαθέτει τις ενοποιητικές εκείνες δυνάμεις που μπορεί, χωρίς άμεσες αναφορές, να συμβάλλει στην άμβλυση των στερεοτύπων και να προκαλέσει ρωγμές στις προκαταλήψεις που λειτουργούν ως τροχοπέδη στην αλλαγή στάσεων και αξιών παιδιών, γονέων και διδασκόντων.
- Βασική προϋπόθεση να υπάρξει κατάλληλος χειρισμός από την πλευρά των εκπαιδευτών καθώς η τέχνη per se δεν είναι έξω από πολιτικές θεωρήσεις (Younker 2011).

Μουσική Γνώση και «Λαϊκή» Μουσική αγωγή

«η οποία προσπαθεί να φέρει μαζί ανθρώπους για να συμπράξουν δημιουργικά και κριτικά, δίνοντας φωνή σε αυτές και αυτούς που είχαν έως τώρα εξαιρεθεί από τη δυνατότητα διαμόρφωσης της μουσικής φωνής ΤΟΥΣ» (Κανελλόπουλος 2017).

Αποτέλεσμα:

«εκμεταλλεύεται» ως ενιαίο σύνολο

- κινητικές, ακουστικές, απτικές, οπτικές και αισθητηριακές συνιστώσες.

Συμβάλει αποτελεσματικά στην ευαισθητοποίηση σε θέματα

- αποδοχής της αναπηρίας και της διαφορετικότητας καθώς και στην ανάπτυξη ενταξιακής κουλτούρας στο σχολείο.

Επειδή

- ο καθένας και η καθεμιά συμμετέχουν ανάλογα με τις δυνατότητες, τις ικανότητες και τις δεξιότητες τους (Orff-Schulwerk).
- Η συμβολή όλων είναι σημαντική, μοναδική και αποκτά νόημα μέσα στο σύνολο ενισχύοντας τον πλουραλισμό και την αποδοχή της διαφορετικότητας.

Μουσικά όργανα

κάθε ανθρώπινη κατασκευή ή
επιινόηση μέσω της οποίας μπορούμε
να ελέγξουμε σε ικανοποιητικό βαθμό
ένα τουλάχιστον χαρακτηριστικό του
παραγόμενου ήχου

Πολιτισμική ταξινόμηση

- έχουν κατασκευαστεί ως μουσικά όργανα
- έχουν κατασκευαστεί ως χρηστικά αντικείμενα

(Queixada de burro)

- έχουν διαμορφωθεί από φυσικές επεμβάσεις

Το μουσικό όργανο ως ένα πολιτισμικό προϊόν ανθρώπινης δραστηριότητας οριοθετείται διαφορετικά από πολιτισμό σε πολιτισμό και από περίοδο σε περίοδο.

- Ακόμα και αν χαρακτηριστεί κάτι ως «μουσικό όργανο» η χρήση του είναι αυτή που θα το «νομιμοποιήσει» σε μια μουσική κουλτούρα. (αρχαιοελληνική λύρα όργανο –μουσειακό όργανο)

Κατασκευές μουσικών οργάνων με απλά υλικά

- **Η Κατασκευή μουσικών οργάνων** με απλά υλικά είναι μια κατά βάση χειροτεχνική διαδικασία η οποία όμως εμπλέκει μια σειρά από νοητικές διεργασίες.
- Ο σχεδιασμός, η επιινόηση, η έρευνα, η επιλογή, η ηχητική αλλά και η εικαστική αισθητική είναι μερικές από τις πλευρές που λειτουργούν και αναπτύσσονται κατά την διαδικασία κατασκευής του μουσικού οργάνου.

Βασικά χαρακτηριστικά:

- Ομαδική εργασία
- Είναι απλές δραστηριότητες με παιγνιώδη συμμετοχικό χαρακτήρα.
- Λειτουργούν συνεργατικά και όχι ανταγωνιστικά
- Η συμμετοχή των εμπλεκομένων γίνεται ανάλογα με τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες τους.
- Ανακύκλωση υλικών και οικονομία φυσικών υλικών
- Διαθεματική προσέγγιση
- Συνεργασία για την επίτευξη της κατασκευής
- Χειροτεχνική διαδικασία.

- Ικανοποίηση και χαρά με άμεσα αποτελέσματα
- Εμπλουτισμός του σχολικού μουσικού οργανολόγιου
- Η καθολική εμπλοκή των συμμετεχόντων σε ένα θέμα με συγκεκριμένο στόχο.
- Συμβάλλουν αποφασιστικά στη δημιουργία του κλίματος ομάδας, στη συνεργασία των διαφορετικών ιδιοτεροτήτων και στην αποδοχή του άλλου.
- Συμβάλλουν στην δημιουργία του πολιτιστικού κεφαλαίου των συμμετεχόντων.

Τρεις βασικές προϋποθέσεις για την κατασκευή μουσικών οργάνων.

- Τα υλικά τα βρίσκουμε και δεν τα αγοράζουμε. Έτσι εμπλέκονται άμεσα γονείς, εκπαιδευτικοί και φυσικά τα παιδιά.

- Χρησιμοποιούμε όσο το δυνατόν λιγότερα εργαλεία (και μόνο απλά χειροκίνητα)

- Τα όργανα πρέπει να «παράγουν» ήχο και να χρησιμοποιούνται άμεσα σε ένα μουσικό δρώμενο

Η χρήση τους σε

- Μουσικά και κινητικά παιχνίδια
- Συνθέσεις και αυτοσχεδιασμούς των παιδιών.
- Συνοδεία τραγουδιών
- Ηχοϊστορίες: «ζωντάνεμα» της αφήγησης (λόγου ή και εικόνων) με επένδυση ήχων
- Μια ηχοϊστορία μπορεί να δραματοποιηθεί αλλά μια δραματοποίηση δεν περιέχει κατ' ανάγκη ήχους από τα ίδια τα παιδιά.

Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η συγκέντρωση των παιδιών, η ομαδικότητα, η συνεργασία, η συμμετοχικότητα και όχι η ανταγωνιστικότητα.

- η έμφαση δεν δίνεται στην όποια δεξιότητα των συμμετεχόντων αλλά στο συνολικό αποτέλεσμα που χτίζεται από τη δημιουργική συνεργασία

Σημαντική σημείωση

Όλες οι δραστηριότητες απευθύνονται τόσο στον/στην ειδικό της μουσικής όσο και στον/στην υπεύθυνο εκπαιδευτικό αφού και οι δυο κατηγορίες εκπαιδευτικών μπορούν να τις εμπλουτίσουν μέσω της δικής τους εμπειρία και της επιστημονικής τους κατάρτισης.

Σας Ευχαριστώ

Νικόλας Τσαφταρίδης (ΜΑ, PhD) Μουσικής Αγωγής
ΕΕΠ α' βαθμίδας ΤΕΑΠΗ, ΣΕΑ, ΕΚΠΑ

**«Καθολικός Σχεδιασμός και Ανάπτυξη Προσβάσιμου
Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Υλικού» -Οριζόντια Πράξη με**

